

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ของสำนักงานพัฒนาปิงนคร (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาจากการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในระบบราชการยุคปัจจุบันส่วนใหญ่ ซึ่งเกิดจากผลประโยชน์ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม ในการดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ข้าราชการ หรือที่เรียกกันว่า “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ถือได้ว่าปัญหาการที่ผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนโดยอาจเกิดจากการละเลยระเบียบ ข้อบังคับ ขาดจริยธรรมในการทำงาน หรือจากการใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนเข้าไปแทรกแซงอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐจนขาดความเป็นอิสระ ขาดความเป็นกลางอันส่งผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงินได้อย่างยิ่ง รวมถึงอาจส่งผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมและการด้อยคุณภาพในการบริหารและการปฏิบัติงานอย่างไรก็ตามยังพบผู้กระทำความผิดโดยไม่เจตนาหรือกระทำโดยไม่รู้เป็นจำนวนมาก นำไปสู่การถูกกล่าวหาหรือเรียนหรือถูกลงโทษ ดังนั้น ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

สำนักงานพัฒนาปิงนครฯ ได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยใช้แนวทางตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) มาเป็นกรอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติภารกิจของสำนักงานพัฒนาปิงนครฯ หรือ เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่ทำให้การป้องกันหรือลดโอกาสเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนด

การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง (identify risk) และการวิเคราะห์ความเสี่ยง (analyse) ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการป้องกันหรือลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ ทับซ้อน รวมทั้งแนวทางที่จำเป็นต้องใช้ในการควบคุมความเสี่ยงหรือการบริหารความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยง คือ การประมาณโอกาสของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและประเมินผลกระทบจากความเสี่ยงว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสำนักงานพัฒนาปิงนครฯ

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงในการบริหารปัจจัยและควบคุม กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายของการปฏิบัติงานที่อาจเกิด ผลประโยชน์ทับซ้อนผลประโยชน์ทับซ้อน คือ สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด ๆ (เช่น หน่วยงาน นักการเมือง ผู้บริหาร หรือ ผู้อำนวยการของบริษัทเอกชน หรือ หน่วยงานรัฐ) ปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งที่รับผิดชอบอยู่เพื่อให้เกิดผลประโยชน์ส่วนตัว โดยก่อให้เกิดผลเสียต่อผลประโยชน์ส่วนรวม ทั้งที่ เจตนาและไม่เจตนา และมีหลากหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่นๆที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กร ต่างๆ ทั้งในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์ จากทางราชการโดยมิชอบ

สำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ ได้มีการกำหนดประเภทความเสี่ยงและเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิด การทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีผลการระบุความเสี่ยงได้ดังนี้

ประเภทความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ (A)	A1 การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
	A2 การรับของขวัญ/ของกำนัล ส่งผลให้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น
ด้านการใช้งบประมาณ (B)	B1 การเบิกค่าใช้จ่ายที่เป็นเท็จ เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหารว่าง ค่าเลี้ยงรับรอง
	B2 การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ (C)	C1 การถูกแทรกแซงการทำงานจากผู้บริหาร เช่น การใช้อำนาจหน้าที่ในการแทรกแซงการคัดเลือกผู้รับจ้าง
	C2 การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคลภายใน/บุคคลภายนอก
ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ(D)	D1 การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานหรือกิจการส่วนตัว

3. การประเมินระดับความเสี่ยง

เมื่อได้ระบุประเด็นหรือปัจจัยเสี่ยงของประโยชน์ทับซ้อนแล้ว ได้นำมาประเมินโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยคำนวณจากระดับความเสี่ยง (Risk Exposure) ซึ่งเท่ากับผลคูณของคะแนนระหว่าง โอกาสที่จะเกิดกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยกำหนดลงในแผนภูมิความเสี่ยงซึ่งจะทำให้สามารถจัดลำดับ ความสำคัญของความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบของกิมมีผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้ได้เห็นภาพรวมของการกระจายตัวของความเสี่ยงทั้งหมด ดังนี้

ระดับความเสี่ยง		โอกาส				
		น้อยมาก (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)
ผลกระทบ	สูงมาก (5)		B1, B2			
	สูง (4)			A1, D1		
	ปานกลาง (3)		C1, C2	A2		
	น้อย (2)					
	น้อยมาก (1)					

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณา จากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น (โอกาส × ผลกระทบ) โดยกำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	ค่าคะแนน	การแสดงสัญลักษณ์
สูงมาก	17 – 25	
สูง	10 – 16	
ปานกลาง	4 – 9	
ต่ำ	1 -3	

4. การดำเนินการจัดการความเสี่ยง

จากประเด็นหรือปัจจัยเสี่ยงการทุจริตที่ได้ระบุไว้ สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน) ได้กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงตามลำดับความเสี่ยงได้ดังนี้

- 1) **ระดับความเสี่ยงต่ำ (สีเขียว) ระดับที่ยอมรับได้** หมายถึง ความเสี่ยงที่อยู่ภายในระดับที่ต้องการหรือยอมรับได้ โดยไม่ต้องการดำเนินเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสหรือความรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้น
- 2) **ระดับความเสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง) ระดับที่พอยอมรับได้** หมายถึง ควรมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อลดโอกาสที่อาจเกิดขึ้นหรือความรุนแรงของความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการดำเนินงานบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่นำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง
- 3) **ระดับความเสี่ยงสูง (สีส้ม) ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้** หมายถึง การจัดการควรทำการโอนหรือการกระจายความรับผิดชอบให้กับผู้อื่นในการจัดการความเสี่ยง เนื่องจากเป็นความเสี่ยงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และไม่สามารถรับเอาไว่เองได้
- 4) **ระดับความเสี่ยงสูงมาก (สีแดง) ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้** หมายถึง การหยุดหรือการดำเนินการ กิจกรรม หรือโครงการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

5. ผลการประเมินความเสี่ยงและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักงานพัฒนาพิงคนครฯ สามารถระบุความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และกำหนดมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง				มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ขนาดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	
ด้านการปฏิบัติหน้าที่ (A)	A1 การปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3	4	12	สูง	- จัดอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานในการปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง - แจ้งเวียนประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ของสำนักงาน ในระบบสารบรรณภายใน และบน website ของหน่วยงาน
	A2 การรับของขวัญ/ของกำนัล ส่งผลให้อื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น	3	3	9	ปานกลาง	กำหนดนโยบาย No Gift Policy และสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับเรื่อง No Gift Policy ภายในสำนักงาน โดยมีการดำเนินการประกาศเผยแพร่ในช่องทางต่าง เช่น Website ของสำนักงาน
ด้านการใช้งบประมาณ (B)	B1 การเบิกค่าใช้จ่ายที่เป็นเท็จ เช่น ค่าเดินทาง ค่าอาหารว่าง ค่าเลี้ยงรับรอง	2	5	10	สูง	- มีช่องทางให้เจ้าหน้าที่แจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต - มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของสำนักงานและภายนอกตามช่วงเวলাกำหนด
	B2 การใช้จ่ายงบประมาณไม่คุ้มค่า	2	5	10	สูง	- เผยแพร่แผนการใช้จ่ายงบประมาณให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้รับทราบ - ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นร่วมเป็นคณะกรรมการจัดจ้าง - มีช่องทางให้สามารถร้องเรียนเรื่องการใช้งบประมาณ - มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของสำนักงานและหน่วยงานตรวจสอบภายนอกตามช่วงเวลากำหนด
ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ (C)	C1 การถูกแทรกแซงการทำงานจากผู้บริหาร เช่น การใช้อำนาจหน้าที่ในการแทรกแซงการคัดเลือกผู้รับจ้าง	2	3	6	ปานกลาง	- มีช่องทางแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต - รณรงค์ให้ผู้ปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสร้างวัฒนธรรมสุจริตขึ้นในสำนักงาน

ประเด็นความเสี่ยง	ปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น	ระดับความเสี่ยง				มาตรการและการดำเนินการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ขนาดความเสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	
	C2 การใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับบุคคลภายใน/บุคคลภายนอก	2	3	6	ปานกลาง	- มีช่องทางแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต - รณรงค์ให้ผู้ปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสร้างวัฒนธรรมสุจริตขึ้นในสำนักงาน
ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ(D)	D1 การนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ในงานหรือกิจการส่วนตัว	3	4	12	สูง	- มีการจัดทำคู่มือวิธีปฏิบัติในการใช้รถยนต์สำนักงานพัฒนาฟิงคนคร และให้ถือปฏิบัติตามคู่มือดังกล่าว - มีช่องทางแจ้งข้อมูลการปฏิบัติงานที่ไม่สุจริต - มีการตรวจสอบจากหน่วยงานตรวจสอบภายในของสำนักงานตามกำหนด